Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20716/2024
29.05.2025. године
Б е о г р а д

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача „Jugovo company“ д.о.о. у стечају, Смедерево, чији је законски заступник стечајни управник Аца Митић и чији је пуномоћник Слободан Станојевић адвокат из ..., против противника предлагача Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво Одељење у Пожаревцу, ради накнаде за експроприсану непокретност, одлучујући о ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Смедереву Гж 1040/22 од 30.05.2024. године, у седници одржаној 29.05.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ ревизија противника предлагача и **ПРЕИНАЧАВА** решење Вишег суда у Смедереву Гж 1040/22 од 30.05.2024. године тако што се **ОДБИЈА** предлог да се обавеже противник предлагача да предлагачу на име накнаде за одузето право коришћења на земљишту у корист Републике Србије на кат. парц. бр. 1/2, површине 2 ха 69 а 02 м2, уписаној у ЛН бр. ... КО Смедерево као државна својина Републике Србије са уделом од 1/1 дела исплати укупан износ од 18.643.086,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате.

Свака странка сноси своје трошкове поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Основног суда у Смедереву Р1 256/20 од 07.02.2022. године одбијен је предлог предлагача ради утврђивања накнаде за одузето право коришћења земљишта у корист Републике Србије на кат. парцели бр. 1/2, површине 2 ха 69 а 02 м2, уписаној у ЛН бр. ... КО Смедерево као државна својина Републике Србије са уделом од 1/1 дела а од досадашњег носиоца права коришћења, противника предлагача са уделом од 1/1 као неоснован и обавезан предлагач да противнику предлагача накнади трошкове ванпарничног поступка у износу од 254.250,00 динара.

Решењем Вишег суда у Смедереву Гж 1040/22 од 30.05.2024. године укинуто је првостепено решење и обавезан противник предлагача да предлагачу на име накнаде за одузето право коришћења на земљишту у корист Републике Србије на кат. парц. бр. 1/2, површине 2 ха 69 а 02 м2, уписаној у ЛН бр. ... КО Смедерево као државна својина Републике Србије са уделом од 1/1 дела исплати укупан износ од 18.643.086,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате и обавезан противник предлагача да предлагачу накнади трошкове поступка у износу од 267.000,00 динара.

Против правноснажне одлуке донете у другом степену противник предлагача је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку у границама прописаним чланом 408. а у вези члана 420. став 1. и 2. и у вези члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23) Врховни суд је оценио да је ревизија противника предлагача дозвољена и основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Одељења за урбанистичко – комуналне, имовинско – правне послове, Одсек за имовинско – правне послове и управљање непокретном имовином Града, Градске управе Града Смедерева од 23.02.2019. године, које је правноснажно 18.03.2019. године, од дотадашњег носиоца права коришћења „Jugovo company“ д.о.о. у стечају, овде предлагача одузето је право коришћења на земљишту у државној својини Републике Србије и пренето на новог корисника Републику Србију и то на катастарској парцели број 1/2, површине 2 ха 69 а 02 м2, уписане у лист непокретности бр. ... КО Смедерево у циљу проширења капацитета терминала за расуте и генералне терете Луке Смедерево, а за који административни пренос је јавни интерес утврђен решењем Владе Републике Србије од 21.06.2018. године. У листу непокретности број ... КО Смедерево катастарска парцела 1/2 потес „Дунавске њиве“ уписана је као земљиште под зградом, објектом од 49 м2, земљиште под зградом, објектом од 13 м2 и мат.ров са кам.-шљунк.подлогом од 2.68,40 ха, у укупној површини од 2.69.02 ха државна својина Републике Србије, носилац права коришћења предлагач са обимом удела од 1/1. Предлагача је основан Уговором о оснивању акционарског друштва закљученим 25.02.2004. године, а овереним пред судом 05.03.2004. године, од стране ОД „Аутотранспорт Јовановић и други“ Смедерево, СД „Петрол“ д.о.о. Смедерево и АД „Југово“ Смедерево. У новоосновано друштво „Jugovo company“ д.о.о. оснивачи су унели и неновчани капитал, међу којим и катастарску парцелу 1/2 новог премера, површине 2 ха 69 а 02 м2, са правом коришћења.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да нису испуњени услови из члана 43а, члана 70. и члана 71. Закона о експропријацији за обавезивање противника предлагача да предлагачу исплати накнаду за одузето право коришћења административним преносом којим је право коришћења предлагача на катастарској парцели 1/2 КО Смедерево пренето на Републику Србију, с обзиром да предлагач није доказао да има право на накнаду прописану наведеним одредбама Закона о експропријацији.

Другостепени суд није прихватио овакво правно становиште првостепеног суда па је након одржане расправе обавезао противника предлагача да предлагачу на име накнаде за одузето право коришћења исплати тржишну вредност катастарске парцеле 1/2 КО Смедерево оцењујући да предлагач испуњава услове из члана 43. Закона о

експропријацији јер је следбеник ранијег сопственика и уписан као корисник у Катастру непокретности.

По оцени Врховног суда правно схватање другостепеног суда се заснива на погрешној примени материјалног права, на шта се основано указује ревизијом противника предлагача.

Наиме одредбом члана 70. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“ бр. 53/95, „Службени гласник СРЈ“ бр. 16/01 и „Службени гласник РС“ бр. 23/01 ... 55/13, 106/16), важећег у време извршеног административног преноса, прописано је да се права на непокретности у државној и друштвеној својини могу решењем општинске управе одузети или ограничити и пренети на другог носиоца права на непокретности у друштвеној и у државној својини ако то захтева јавни интерес (административни пренос). Одредбом члана 71. истог закона прописано да у случају административног преноса земљишта или другог природног богатства у друштвеној својини носилац права на земљишту или другом природном богатству које је стекао без накнаде има право на накнаду само за рад и средства уложена у то земљиште или друго природно богатство, док је одредбом члана 71а прописано да ако овим законом није друкчије одређено одредбе које се односе на експропријацију непокретности сходно се примењују и на административни пренос непокретности.

У конкретном случају предлагач је носилац права коришћења катастарске парцеле 1/2 КО Смедерево уписане као остало земљиште у власништву противника предлагача. Како из изведених доказа не произилази да је предлагач стекао право коришћења на наведеном земљишту уз плаћање накнаде јер за овакав закључак у току поступка нису предложени, нити приложени докази, а одузето земљиште не представља грађевинско земљиште то се о праву на накнаду за извршени административни пренос земљишта не могу применити одредбе члана 43. и 43а Закона о експропријацији, већ управо одредбе члана 70. истог закона како то правилно закључује првостепени суд. Предлагач сходно члану 71. истог закона има право на накнаду само за рад и средства уложена у то земљиште или друго природно богатство ако је исте стекао без накнаде. С обзиром да из Уговора о оснивању предлагача и Анекса тог уговора произилази да је предлагач земљиште стекао као оснивачки капитал од привредних друштава који су га основали без доказа да су они земљиште стекли уз накнаду, нити да су извршили улагања у то земљиште то предлагач нема право на накнаду за одузето право коришћења административним преносом извршеним 2019. године у корист Републике Србије која је власник тог земљишта и пре извршеног административног преноса због чега предлагачу накнада за извршени административни пренос и не припада, како то правилно утврђује првостепени суд.

Позивање другостепеног суда на примену одредби чланова 43. и 43а Закона о експропријацији није правилно јер одредбе о праву на накнаду за административни пренос из члана 70. истог закона на другачији начин одређују стицање права на накнаду због чега се, сходно одредби члана 71а Закона о експропријацији одредбе које се односе на експропријацију непокретности садржане у члановима 43. и 43а тог закона у конкретном не могу сходно применити. Због тога је погрешно другостепени суд применио материјално право досуђујући накнаду за одузето право коришћења предлагачу и због чега је на основу члана 416. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Одлуку у ставу другом изреке Врховни суд је донео на основу члана 165. ЗПП у вези члана 139. ЗВП с обзиром да трошкове поступка експропијације, а тиме и административног преноса сноси корисник а да је поступањег ранијег корисника било оправдано јер је поступак покренут по службеној дужности.

Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић